

Solidnost, ki jo najeda solidnost

Eric-Emmanuel Schmitt: Mali zakonski zločini. Režija **Zvone Šedlbauer**, Mala scena Mestnega gledališča ljubljanskega

Primož Jesenko

Drama Mali zakonski zločini E.-E. Schmitta (2003), ki je od uradne napovedi sezone »vskočila v čevlje« Albeejevega Občutljivega ravnovesja kot režijski obet **Zvone Šedlbauerja**, se kaže kot izid razumnega konsenza z režiserjevo matično gledališko hišo. Ta razmeroma nevpadljivi konverzijski triler francoske proveniencije sam po sebi ne poskuša biti prelomen dosežek, prav tako pa je manj hlastna metoda njegove postavitve.

Po dveh tednih se vrne iz bolnice Gilles (**Jožef Ropoša**), pisatelj, »estet, ne kak mačo«, podoba poklapanega nebogljenca, ki zatrjuje, da je izgubil spomin, in po vsem sodeč ne ve natančno, česa se ima nadejati: pravi razlogi za njegov pristanek v bolnišnici ostajajo v megli. Liza (**Bernarda Oman**), blago razjarjena, a brez čvrstega objekta razjarjenosti, ve nekaj drugega (in nekaj več), a je po vsem sodeč že predelala napetosti in želi naprej. Njuno petnajst let dolgo razmerje, ki mu daje takt navada, se zdi obrabljeno in iztaknjeno iz idile,

nemara gledamo njegov dokončni epilog. Na tem temelju nastane nepretenciozna odrska vinjeta, ki za silo zadeva tudi zmožnost dvojništva v širšem smislu, obenem pa povzame blago grotesko človeškega tkiva (v vsakdanjih kostumih **Jerneje Jambreka**) in v idealnem primeru nagovori še koga razen konzumentov zakonskega stanu. Prostorsko je ta spodobno situirani par srednjega razreda umeščen v estetizirano izmerjenost (**Barbara Matul Kalamar**), kar pa o kvaliteti njunega bivanja seveda ne pove še ničesar.

V igri odnosa, ki ga je začasno ustavil njen udarec po njegovi glavi, je jezik izmikav, navidez osredotočen in igriv (menjave med vikanjem in tikanjem), vselej pa vprašljiv, vezan na »govorne reflekske« ali na sporadične namige, češ da si je on ne zasluži. Prav tako je jezik v tem sistemu negotovih pozicij in prikritih preverjanj medij vzajemnih obtoževanj. Toda za kaj gre v resnici? Domnevno »zablokirani spomin« želi izmeriti predvsem njeno motiviranost za vztrajanje v skupništvu, medtem ko je o karakternih potezah razkritega malo določnega. Bolj kot zdolgočasnost poganja akterja negotovost: stik se je zalomil, tudi zaradi njegovega

uspeha. Utrujena od izkušnje zakona drug na drugem sproščata latentno agresijo (on njo za vrat, ona njega po glavi). Njen kovček stoji pred vrati zelo konkretno. Toda kdo bo odšel prvi? Bo sploh kdo odšel?

Na odru je tako naslednja epizoda odloženega razhoda in vdanosti v status quo vzajemnega »ubijanja«. Narativni kompas predstave v režijsko-dramaturški enačbi Šedlbauerja in **Alenke Klabus Vesel** prečisti gostobesednost in hipertrofijo ponazarjanja, v veliki meri že besedilo narekuje tako imenovano nevidnost režije. Obvelja občutek za uglajeno mero (situacija pove več od besed), njena vrnitev v skupnost je nakazana diskretno. Motivacija postavitve ni eksperiment v smislu izstopajočega razširjanja danega (znanega), tu ne gre za jezo ali hrup, vzdušje ni kričeče ali trdo, kot udarnost nasploh ni specifika Malih zakonskih zločinov. V celoti, ki gravitira k ponovnemu vzpostavljenju znosne harmonije in naposled doseže izid nič proti nič, je pogrešiti bolj subverzivno sklepno misel, vendar to nemara ne bi bilo zvezljivo z doseženo partnersko bonaco. A morda bi bil sklepni vtis v tem primeru manj mimobežen in bolj zavezujoč.